

i k okresnímu soudu (27. června 1929). Podle § 11, odstavec druhý nesp. říz. nemá strana práva na to, by byl vyřízen její opozdřený rekurs, a jest zůstaveno volnému uvážení soudu, zda chce, uváže všechny okolnosti, vzítí zřetel na rekurs opozdřeně došlý, pokud ovšem se tak státi může bez újmy práv osoby třetí, nenabyly-li totiž osoby mezitím práv z napadeného rozhodnutí. V souzeném případě nebyla sice matka dětí stranou přímo účastněnou, poněvadž stranou jsou děti stěžovatelovy, jest však osobou třetí, která rozhodnutím rekursního soudu nabyta nepřímo práva, neboť výživné na děti se dostává matce, která z něho dětem poskytuje výživu naturální a to, co se nedostává, musí hraditi ze svého. Bylo-li tedy výživné stanoveno pro děti penízem větším, než si rekurent přál, nabyta tím matka s dětmi nároku na vyšší výměru výživného potud, že nemusí nyní tolik na naturální výživu dětí dopláceti. Změna výživného ve prospěch otcův, jak se jí domáhal otec v dovolacím rekursu, byla by se tedy mohla státi nejen s újmou pro děti, nýbrž i s újmou pro matku dětí, jako osobu třetí a proto bylo nepřípustné změnití usnesení rekursní na opozdřený dovolací rekurs.

Čís. 9699.

Za podmínek § 87 j. n. lze na tomto sudišti žalovati i právní podmínky uvedené v § 75 j. n. a zastoupené finanční prokuraturou.

(Rozh. ze dne 28. února 1930, R II 45/30).

Žalobu o zaplacení odměny za práci přes čas zadal dělník proti arcibiskupství olomouckému na okresním soudě v H. K námitce místní nepříslušnosti s o u d p r v é s t o l i c e žalobu odmítl. D ů v o d y : Ježto k zastoupení žalované strany jest povolána finanční prokuratura, platí pro otázku místní příslušnosti soudu ustanovení §§ 74, 75 j. n. a předpisy nařízení veškerého ministerstva ze dne 9. března 1898 čís. 41 ř. zák., podle nichž obecné sudiště právních podmětů v tomto směru eráru na roveň postavených jest určeno sídlem oné finanční prokuratury, v jejímž obvodě se udál příběh, z něhož povstal uplatňovaný nárok. Žalovanou stranu zastupuje finanční prokuratura v Brně, protože služební smlouva, z níž se uplatňovaný nárok dovozuje, byla uzavřena v R. na Moravě. Místně příslušný je tedy okresní soud v Brně. R e k u r s n í s o u d zamítl námitku místní nepříslušnosti. D ů v o d y : Žalobce uplatňuje nárok na odměnu za práci přes čas ve smyslu zákona ze dne 19. prosince 1918 čís. 91 sb. z. a n. konanou na parní pile žalované strany v R. Žalobu tuto mohl arcíť žalobce podatí u obecného soudu žalované strany příslušného podle sídla finanční prokuratury v Brně (§§ 74 a 75 j. n.), leč soud prvé stolice, který se napadeným usnesením prohlásil nepříslušným, přehlédł, že toto sudiště není výlučným a že právní osoby, jež mají mimo obvod soudu svého bydliště doly, továrnu, obchodní závod neb jinakou provozovnu své živnosti nebo povolání, mohou býti ve sporech, jež se vztahují na jich činnost se živností neb s povoláním

jich související, žalovány u soudu, v jehož obvodu jest jejich závod neb provozovna (§ 87 první odstavec j. n.). Protože žalovaná strana má v obvodu dovolaného soudu své stolice parní pilu, živnostenskou provozovnu, a tvrzený žalobní nárok vztahuje se na její činnost s provozovnou tou související, nebylo závady, by žalobce neuplatňoval svůj nárok u soudu příslušného podle § 87 první odstavec j. n., tedy u okresního soudu v H.

N e j v y š š í s o u d zrušil usnesení obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by jednal a znovu rozhodl o námitce místní nepřislušnosti.

D ů v o d y:

V dovolacím rekursu se dovozuje, že při žalobách proti právním podmínkám zastoupeným podle zákona finanční prokuraturou není pro určení místní příslušnosti soudu rozhodujícím sídlo jejich zástupčích orgánů nebo místo jejich pobočných podniků a závodů, nýbrž vždy sídlo té finanční prokuratury, která podle služební instrukce ze dne 9. března 1898 čís. 41 ř. zák. jest povolána tento právní podmět v tom kterém sporu zastupovati před soudem. Z toho se snaží finanční prokuratura vyvoditi, že sudiště závodu podle § 87 první odstavec j. n. není přípustné v pasivních sporech právních podmětů, které zastupuje podle § 75 druhý odstavec j. n. finanční prokuratura, a že tedy není přípustné ani v souzeném případě, kde jde o spor proti arcibiskupství olomouckému jakožto duchovnímu obročí. Ale v tom jí nelze přisvědčiti. V § 75 druhý odstavec a § 74 j. n. jest určen obecný soud řečených právních podmětů, ale to znamená podle § 65 j. n. jen, že u tohoto obecného soudu jest podati všechny žaloby, pro které není odůvodněna zvláštní příslušnost u některého jiného soudu. Obecný soud nevylučuje tedy zvláštní soud, zákonem na výběr daný, jímž jest na př. soud závodu podle § 87 j. n. Jest správné, že se obecné sudiště právních podmětů uvedených v § 75 druhý odstavec j. n. neřídí jejich sídlem, nýbrž jen sídlem příslušné finanční prokuratury, a že účelem tohoto ustanovení jest, soustřediti soudní agendu v pasivních sporech těchto právních podmětů v sídle finanční prokuratury, ale s druhé strany nelze přehlížeti, že vedle tohoto obecného sudiště připustil zákon v § 87 první odstavec j. n. — a to právě v zájmu žalobců zpravidla hospodářsky slabších — ještě zvláštní soud na výběr daný, u kterého lze žalovati nejen osoby fysické, nýbrž i právní podměty uvedené v § 75 j. n., mají-li mimo soudní obvod svého bydliště — to jest mimo obvod svého obecného soudu — doly, továrnu, obchodní podnik nebo nějakou provozovnu svého obchodu nebo povolání, a jde-li o spory, které se vztahují na činnost s jejich obchodem nebo povoláním spojenou. Jsou-li tu tyto podmínky, lze žalovati i právní podměty v § 75 j. n. uvedené a finanční prokuraturou zastoupené u soudu, v jehož obvodu jest jejich závod nebo provozovna, neboť zákon nečiní v té příčině rozdílu. Ani instrukce ze dne 9. března 1898 čís. 41 ř. zák. není tomu na závadu, neboť upravuje jen příslušnost finančních prokuratur, nikoliv příslušnost soudní, která jest upravena jurisdikční normou. V souzeném při-

padě obsah žaloby nedopouští pochybnosti o tom, že místní příslušnost dovolaného okresního soudu v H. byla žalobcem odvozována jen z ustanovení § 87 první odstavec j. n., totiž z toho, že žalované arcibiskupství má parní pilu v R., v obvodu tohoto okresního soudu a mimo obvod obecného soudu, určeného podle §§ 75 druhý odstavec a 74 j. n., a že žalobce na této parní pile pro žalovanou stranu pracoval, začož se domáhá zaplacení. Nezáleží na tom, že se žalobce výslovně nedovolával ustanovení § 87 první odstavec j. n., a nelze důvodně namítati, že žalovaná strana neměla možnosti, by k tomuto důvodu místní soudní příslušnosti zaujala stanovisko. Dovolacímu rekursu jest však dáti za pravdu v tom, že v dosavadním řízení o námitce místní nepřislušnosti soudu nebyl zjednán řádný skutkový základ pro rozhodnutí, zda má žalovaná strana skutečně v obvodu soudu první stolice závod nebo provozovnu svého obchodu a zda se vztahuje žalobní nárok na činnost s jejím obchodem spojenou. Přednes žalobcův k tomu o sobě nestačí, ana byla vznesena námitka místní nepřislušnosti soudu, a k výsledkům dřívějšího zrušeného řízení nelze přihlížeti, — byloť zrušeno právě proto, že v něm žalovaná strana nebyla podle zákona zastoupena. Z protokolu o ústním jednání ze dne 30. prosince 1919 nelze vůbec seznati, o jaké okolnosti opírala žalovaná strana námitku místní nepřislušnosti soudu, kterou vznesla. Soud první stolice prohlásil sice usnesení, že se jednání omezuje na otázku místní příslušnosti soudu, ale zároveň ihned »jednání« skončil, ačkoliv zmíněnou otázku po stránce skutkové nijak se stranami neprobral, vycházejce patrně z mylného právního názoru, že mu k rozhodnutí o námitce žalované strany postačí o sobě již ustanovení §§ 74, 75 druhý odstavec j. n. a služební instrukce ze dne 9. března 1898 čís. 41 ř. zák. Ani rekursní soud tuto vadu nenapravit, nýbrž rozhodl o sporné otázce, ač neměl skutkových zjištění pro rozhodnutí potřebných. Nezbyvá tudíž, než zrušiti usnesení obou nižších soudů a vrátiti věc prvnímu soudu, by o námitce místní nepřislušnosti soudu náležitě se stranami pojednal a znova rozhodl.

Čís. 9700.

Postupem pohledávky z kupní ceny nepřechází na prodávatele postupníka vyhražené právo vlastnické.

(Rozh. ze dne 1. března 1930, Rv I 740/29).

Proti exekuci, vedené žalovanou firmou proti F-ovi na movitosti, vznesla žalující záložna žalobu o nepřípustnost exekuce, tvrdíc, že vlastnictví k zabaveným věcem bylo na ni převedeno firmou S., jež prodala ony věci F-ovi s výhradou vlastnického práva. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d uvedl v otázce, o niž tu jde, v d ů v o d e c h : Pokud se týče postupu pohledávky a přechodu práva vlastnického na stranu žalující vzal soud za zjištěno, že po prodeji nábytku F-ovi postoupila firma Otakar S. svou pohledávku za F-em z kupní ceny